

Terveiset valmistuneilta työelämästä – URAJUTTUJA osa 17

Työelämässä on lähes alasta riippumatta työntekijäpula. Urajuttuja podin toinen kausi johdattelee työpaikkaa etsivän kuulijansa bongaamaan itselleen työnantajan. Mitä työelämä odottaa työntekijältä? Mitkä ovat keskeiset työelämätaidot? Mitä työnantaja tarjoaa työhyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen? Millaisia ovat tulevaisuuden työelämätaidot? Jokaisessa jaksossa vieraakseni saapuu yksi WinNovan työelämäkumppani kertomaan näkemyksistään ja kokemuksistaan. Sarja on tuotettu osana Keski-Suomen Ely-keskuksen rahoittamaa Satauraa ammatillisesta! -hanketta. Tervetuloa mukaan.

Jakson vieraaksi saapuu Heta Rintala HAMK Edusta. HAMK Edu on yhdessä WinNovan Satauraa ammatillisesta! -hankkeen kanssa suunnitellut ja toteuttanut WinNovasta, Kankaanpään opistosta ja Sataedusta valmistuneiden uraseurantatutkimuksen, josta paljastuu mielenkiintoista tietoa valmistuneiden työpaikoista, työtyytyväisyydestä, tyytyväisyydestä ammatilliseen koulutukseen ja suoritettuun tutkintoon. Miten ammatillista opinnoista saa kaikki tehot irti? Miksi työelämässä oppiminen ja siihen panostaminen on tärkeää? Mikä avuksi työnhaussa? Mitä vinkkejä valmistuneet ja työnantajat antavat työelämässä tarvittavasta osaamisesta? Tule kuulemaan Hetan välittämät valmistuneiden ja työnantajien terveiset työelämästä!

Äänitteen kesto: 25 min

JM: Jonna Malmivuori, juontaja

HR: Heta Rintala, vieras

[äänite alkaa]

[tunnusmusiikki]

Maija Peltomäki, johdanto podcastiin: Työelämässä on lähes alasta riippumatta työntekijäpula. Urajuttuja-podin toinen kausi johdattelee työpaikkaa etsivän kuulijansa bongaamaan itselleen työnantajan. Mitä työelämä odottaa työntekijältä? Mitkä ovat keskeiset työelämätaidot? Mitä työnantaja tarjoaa työhyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen? Millaisia ovat tulevaisuuden työelämätaidot? Jokaisessa jaksossa vieraakseni saapuu yksi Winnovan työelämäkumppani kertomaan näkemyksistään ja kokemuksistaan. Sarja on tuotettu osana Keski-Suomen ELY-keskuksen rahoittamaa Satauraa ammatillisesta! -hanketta. Tervetuloa mukaan.

[tunnusmusiikki]

JM: Tänään meillä on vieraana Heta Rintala HAMK Edusta, tervetuloa.

Heta Rintala: Kiitos.

JM: Kerro vaikka alkuun ihan muutama perusfakta HAMK Edusta, meidän kuulijoille ei välttämättä HAMK saatikka HAMK Edu soita mitään kelloja. Mitä HAMK Edussa tehdään?

Heta Rintala: HAMK Edu on yksi Hämeen ammattikorkeakoulun neljästä tutkimusyksiköstä. Meillä HAMK Edussa tutkitaan, tuetaan, kehitetään esimerkiksi ammatillista koulutusta ja ammatillista opettajankoulutusta ja ihan myös korkeakoulutusta ja muita työyhteisöjä ja -organisaatioita. Tällä hetkellä meillä on tutkimus- ja kehittämistyön painopisteenä esimerkiksi ammattikasvatus, uraohjaus, työelämän muutokset ja tulevaisuuden työ. Sekä sitten ihan korkeakoulutuksen kehittäminen, esimerkiksi pedagogisen osaamisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

JM: Kuulostaa tosi monipuoliselta. Entä sinun työtehtävä, mitä itse teet HAMK Edussa?

Heta Rintala: Toimin itse HAMK Edussa tutkijayliopettajan tehtävissä, eli työskentelen erilaisissa tutkimus- ja kehittämishankkeissa ja pääasiassa hanketyö tai uusien hankkeiden valmistelu keskittyy ammatilliseen koulutukseen, mutta lisäksi tutkin esimerkiksi työssä oppimista työuran aikana.

JM: No Urajuttuja-podin viime kauden kunniaksi me olemme täällä nykyiselläkin kaudella kysytty meidän haastateltavilta vähän heidän urapoluistaan. Eli aloitetaan vaikka sillä, että mikä on koulutustaustasi?

Heta Rintala: Peruskoulun jälkeen lähdin lukioon, koska en oikein tiennyt, mitä haluaisin tehdä. Lukion jälkeen jatkoin yliopistoon opiskelemaan kieliä. Myöhemmin opiskelin vielä ammattikasvatuksen maisteriksi ja pari vuotta sitten väittelin tohtoriksi.

JM: Kerro sitten lyhyesti millainen urapolku sinulla on ollut, eli missä olet ollut töissä ennen HAMK Edua?

Heta Rintala: Ihan ensimmäiset kesätyökokemukset on siivoojan tehtävistä rakennustyömaalta, koululta, paperitehtaalta ja opiskeluaikana tein kesätöinä esimerkiksi puhelinliittymien myyntiä ja myös opettajien sijaisuuksia. Minä päädyin sitten ruotsin kielen opettajaksi ammattiopistoon, jossa todella sitten kiinnostuin siitä, että miten ammatti opitaan. Ja lähdin tätä sitten opiskelemaan vielä lisää. Lopulta ihan sattumalta jäin tutkijan töihin, tarkastelemaan erityisesti sitä, että kuinka työssä opitaan ammatillisessa koulutuksessa. Työskentelin Tampereen yliopistossa, ennen kuin tulin tänne HAMK Eduun.

JM: Se on varmaan hyvä, että on itselläkin taustaa sieltä ammatillisen koulutuksen puolelta, näissä tutkimusprojekteissakin varmasti on hyötyä siitä.

Heta Rintala: Joo, ja sieltä oikeastaan lähti se kiinnostus tarkastella vielä enemmän, että mitä ihmettä siellä tapahtuu.

JM: Meillähän onkin tässä meneillään yhteinen tutkimusprojekti, eli tosiaan kesäkuussa 2021 toteutettiin ensimmäistä kertaa uraseurantakysely ammattikoulusta valmistuneille. Tämä kysely suuntautui Satakunnan ja Vakka-Suomen alueen oppilaitoksiin eli Kankaanpään opistosta, Sataedusta tai Winnovasta vuonna 2020 valmistuneisiin. Eli tiivistettynä voisi ehkä sanoa, että kyselyn tarkoitus oli selvittää, miten ammatillisen koulutuksen tuottama osaaminen kantaa työelämässä. Mehän saimme kyselyyn yli 300 vastausta, ja vastausprosentti oli noin 20. Eli ajattelin, että keskusteltaisiin ensin tästä uraseurantakyselystä ja minkälaisia näkemyksiä valmistuneilla on ammatillisesta koulutuksesta ja työelämästä. Tuossa tulikin äsken vähän taustatietoja tästä kyselystä, mutta mitä muuta ajattelisit, että meidän kuulijoiden olisi hyvä tietää uraseurantakyselyn toteuttamisesta?

Heta Rintala: Näitä uraseurantakyselyitä on tosiaan jo aiemmin toteutettu esimerkiksi ammattikorkeakouluissa, mutta tässä hankkeessa lähdettiin sitten yhdessä kehittämään uraseurantakyselyä ammatilliselle puolelle ja ammatillisesta koulutuksesta valmistuneille. Koska tällaista kyselyä ei vielä valtakunnallisesti toteuteta, jokainen kolmesta oppilaitoksesta kontaktoi itse valmistuneet opiskelijat ja lähetti linkin sähköiseen kyselyyn. Kysely oli kyselyyn kutsuttujen vastattavissa touko-kesäkuussa 2021. Mielenkiintoista on myös se, että kun katsotaan näitä kyselyyn vastanneita, niin 60 prosenttia vastaajista oli naisia, ja jos taas sitten vastauksia tarkastellaan aloittain, niin kolmasosa vastanneista oli sosiaali- ja terveysalalta. Kun hankkeen aikana vielä jatketaan kyselyiden toteutusta, niin toivottavasti saadaan hyvin vastaajia mukaan vielä eri aloilta.

JM: Minä kiinnitin itse tuloksissa erityisesti huomiota siihen, että meidän vastaajat koki opiskelun aikaisen työelämässä oppimisen tosi tärkeäksi. Eli noin 85 prosenttia vastaajista arvioi, että työssäoppimisyksikkö on tärkeä osa ammatillista koulutusta ja lähes 44 prosenttia työllistyi valmistumisen jälkeen työssäoppimispaikkaansa. Mitkä asiat tuloksissa sinun mielestäsi olivat kiinnostavia tai sellaisia, että haluaisit nostaa niitä meidän kuulijoiden tietoon?

Heta Rintala: Juuri tuo työelämässä oppimisen tärkeys oli kyllä tosi kiinnostava tulos. Ja sitten verrattuna lehtien negatiivisiin lööppeihin minun mielestäni tosi tärkeä tuoda esiin se, että kyselyyn vastanneet opiskelijat olivat pääosin tosi tyytyväisiä koulutukseensa. Ja kyselyn perusteella koettiin, että koulutus antoi riittävät valmiudet työelämään siirtymiseen ja oli tosi hyvä työuran kannalta. Lisäksi arvioitiin, että koulutus tunnetaan hyvin ja työnantajat arvostavat koulutusta.

JM: Eli aika positiivisia tuloksia?

Heta Rintala: Kyllä.

JM: Miten sitten valmistuneiden työpaikat, eli mehän kysyimme heidän työtilanteestaan ja siitä, että onko työnhaku ollut helppoa tai vaikeaa. Mitä nämä tulokset mielestäsi kertovat valmistuneiden työtilanteesta ja tyytyväisyydestä työhön ja sen osa-alueisiin?

Heta Rintala: Tällä hetkellä osaavan työvoiman saatavuus puhuttaa, ja näistä meidän vastaajista noin 10 prosenttia ilmoitti olevansa työttömänä vastaushetkellä. Eli ammatillisesta koulutuksesta työllistettiin kyllä tosi hyvin. Vastaushetkellä lähes 70 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa vakituudessa tai määräaikaisessa kokopäivätyössä, ja työssä olevat myös arvioivat olevansa tosi tyytyväisiä siihen nykyiseen työhönsä. Jos katsotaan vielä työnhakua, niin vastaajista 20 prosenttia ilmoitti kokeneensa työnhaussa jotakin vaikeuksia tai että työllistyminen oli vaikeaa. Työnhakua ja työllistymistä haastoi esimerkiksi alan työtilanne, toki sitten tämän ajankohdan takia näissä avoimissa vastauksissa mainittiin myös koronapandemia. Myös nuorten osalta erityisesti työnantajien odotukset pitkästä työkokemuksesta. Jos taas mietitään, että miten tätä voitaisiin tukea, niin kyselyn perusteella jotkut opiskelijat toivoivat enemmän ohjausta ja tukea. Toisaalta myös tuotiin esiin se, tai näissä tuloksissa näkyi, että on hyvä pitää mielessä se yrittäjyys ja myös jatko-opintojen mahdollisuus.

JM: Joo, tärkeitä juttuja molemmat. Sittenhän me kysyimme myös koulutuksessa hankitusta ja työssä tarvittavasta osaamisesta, eli kyselyssä piti arvioida esimerkiksi sellaisia osaamisia kuin ongelmanratkaisutaidot, yrittäjyysosaaminen, itseohjautuvuus, ajankäyttö. Eli miten tällaiset osaamiset ovat kehittyneet ammatillisessa koulutuksessa ja missä määrin tarvitsee niitä työssään. Minua itseäni ilahdutti tuloksissa erityisesti se, että koulutus ilmeisesti kehittää juuri niitä osaamisia, joita työssä tarvitaan. Mutta mitä osaamisia valmistuneet nostivat esiin, eli mitkä osaamiset koettiin työssä kaikkein tärkeimmiksi?

Heta Rintala: No työssä korostuivat erityisesti sosiaaliset taidot ja tiimityötaidot, oma-aloitteisuus ja itseohjautuvuus sekä ihan työtehtävien käytännön osaaminen. Lisäksi korostuivat ongelmanratkaisutaidot ja kyky oppia ja omaksua uutta. Osaamiseen liittyen näiden vastaajien oli mahdollista jättää myös terveisiä nykyisille ja tuleville opiskelijoille. Näissä avoimissa vastauksissa korostettiin myös yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä ja tuotiin esiin esimerkiksi verkostoituminen jo opintojen aikana. Esimerkiksi juuri työssäoppimisen työharjoittelun kautta. Yleisesti näissä avoimissa vastauksissa korostettiin myös tiedonhalun ja kiinnostuksen merkitystä ja rohkeutta kysyä epäselvistä asioista ja kokeilla uusia asioita.

JM: Eli valmistuneet ilmeisesti kokivat, että elinikäinen oppiminen on tosi tärkeää?

Heta Rintala: Kyllä.

JM: Mitä osaamisia sitten ei pidetty niin tärkeinä?

Heta Rintala: Täällä ehkä sellainen top 3 oli yrittäjyystaidot, talousosaaminen ja kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusosaaminen.

JM: Sittenhän sinä olet nyt tässä syksyn aikana tehnyt myös haastatteluja, eli tätä uraseurantakyselyn tarjoamaa tietoa on tarkoitus syventää valmistuneisiin kohdistuvilla haastatteluilla. Mennään seuraavaksi vähän näiden haastattelujen tarjoaman tiedon pariin. Kerro vaikka aluksi vähän näistä valmistuneista, joita olet haastatellut, ihan perustietoja. Kuinka paljon heitä on ollut? Ovatko he kaikki samalta alalta? Ovatko kaikki töissä? Eli ihan tällaista taustatietoa kaipaisin.

Heta Rintala: Joo, olen nyt syksyllä haastatellut 11 valmistunutta opiskelijaa, ja aloina edustettuina oli liiketoiminta-ala, merenkulkuala, maanrakennusala, turvallisuusala, autoala ja sosiaali- ja terveysalan eri osaamisaloja kuten lasten ja nuorten kasvatus ja hoito, vammaistyö ja ikääntyvien hoito. Sitten mukana oli vielä valmistuneita kasvatus- ja ohjausosalta. Se, että ammatillinen koulutus palvelee hyvin eri-ikäisiä näkyi myös näissä haastatteluissa. Eli kuusi näistä haastatelluista oli alle 30-vuotiaita ja loput yli 30-vuotiaita.

JM: Näitten valmistuneitten haastatteluissahan keskityttiin kolmeen teemaan, ja ajattelin, että voisimme näistä teemoista hiukan keskustella seuraavaksi. Se ensimmäinen teema liittyi opintoihin ja suoritettuun tutkintoon, eli koitettiin selvittää esimerkiksi opintojen sujuvuutta ja sitä, mitä ammatillisessa koulutuksessa tai ammatillisissa opinnoissa voisi kehittää. Nyt kun olet päässyt haastatteluja tekemään, niin mitä nostaisit esiin tähän ykkösteemaan liittyen?

Heta Rintala: Näissä haastatteluissakin näkyy pääasiassa tyytyväisyys koulutukseen, opinnoissa oli joustavuutta oman taustan, osaamisen ja tarpeiden mukaan ja opetus oli tosi hyvää ja opettajat sitoutuneita ja kannustavia. Lisäksi tuotiin esiin se, että opiskelijoiden kesken oli hyvä ilmapiiri ja ryhmähenki. Lisäksi mainittiin esimerkiksi hyvät tilat ja välineet, hyvät mahdollisuudet käytännön tekemiseen ja harjoitteluun myös siellä oppilaitoksissa ja ihan erilaisten toimintatapojen oppiminen ja kokonaisuudessaan hyvät valmiudet sinne työelämään. Myös asuntolaelämä sai kiitosta. Mitä sitten opinnoissa voisi kehittää, niin kokonaisuutena näistä haastatteluista tuli kuva siitä, että kaikenlaiset muutokset, epäselvyydet, epävarmuus koettiin rasittavina, eli toivottiin selkeää kuvaa tutkinnosta ja opinnoista tai vaikka kaksoistutkinnon suorittamismahdollisuuksista ja eri järjestelmien käytöstä, jotka opintoihin liittyvät.

JM: Mutta pääosin vaikutti siltä, että tämäkin palaute oli aika positiivista kuitenkin?

Heta Rintala: Kyllä. Yksi asia vielä, mitä erityisesti korostettiin merkityksellisenä oli se työssä oppimisen onnistuminen, ja tähän sitten nähtiin onnistumisen näkökulmasta merkittävänä avaimina riittävä pohjapääsy sinne oman alan tehtäviin, jotka vähitellen muuttuivat haastavammaksi ja sekä sitten ihan se, että otetaan hyvin mukaan sinne työyhteisöön.

JM: Okei, no kakkosteema niissä haastatteluissa olikin sitten tämä valmistuneen työnhaku ja työllistyminen ja työpaikka, niin tuliko tässä teemassa jotain sellaista, joka yllätti tai mitä haluaisit ehdottomasti tuoda esiin meidän kuulijoille?

Heta Rintala: Työllistymistä koettiin edistävän ihan niin kuin näissä kyselyn tuloksissakin näkyy, niin erityisesti se huolellinen työssäoppimispaikan sen koulutusoppisopimuspaikan valinta ja sen suorittaminen tosi hyvin. Myös oppilaitoksen verkostot ja suosittelijat saivat kiitosta ja lisää toivottiin ehkä vielä yksilöllisempää tukea siihen työnhakuun. Haastatellut kokivat tosi tärkeäksi, että työssä viihtyy, työn on luonteeltaan mielekästä, siinä on sopivasti vaihtelua ja haasteita ja sopiva työkuorma. Lisäksi tuotiin esiin esimerkiksi se, että on tärkeä saada palautetta siellä työpaikalla. Toki työnhaussa ja työssä myös palkalla ja työsuhte-educilla on merkitystä, mutta ne näyttäytyivät toissijaisena jos muut asiat ovat siellä työpaikalla kunnossa.

JM: Tuohon kakkosteemaan liittyen vielä, niin huomasin noista uraseurantakyselyn tuloksista, että väittämään koulutus antoi valmiuksia yrittäjyyteen, niin alle neljäsosa vastaajista oli vastannut hyvin tai erittäin hyvin, eli ei mikään ihan hirveän suuri määrä. Näissä valmistuneisiin kohdistuneissa haastatteluissahan kysyttiin sitten tähän liittyen lisätietoa, eli oletko suunnitellut itsesi työllistämistä yrittäjänä, freelancerina tai kevytyrittäjänä ja miten oppilaitos voisi sitten tukea yrittäjänä toimimista. Minkälaisia ajatuksia valmistuneet esittivät tähän yrittäjyysasiaan ja sen tukemiseen?

Heta Rintala: No tässä oikeastaan vastaanotto oli aika ristiriitainen, että osa totesi että tähän sai tarpeeksi eväitä, mutta osa kertoi, ettei siitä puhuttu oikeastaan lainkaan tai yrittäjyyttä käsiteltiin aika pintapuolisesti. Mutta tämä oli myös sellainen asia, mitä kaikki eivät lainkaan kaivanneet sinne opintoihin, että osa piti yrittäjyyttä aika kaukaisena asiana, kun taas sitten joku oli itse jo toiminut jollain toisella alalla yrittäjänä tai seurannut läheltä yrittäjäelämää. Yleisesti koettiin, että olisi

mukava saada sellainen realistinen kuva yrittäjyydestä ja kuulla yrittäjien kokemuksia enemmän. Lisäksi mainittiin yhtenä tukikeinona yritysneuvojan vierailu esimerkiksi.

JM: Vielä tähän kakkosteemaan liittyen, niin mitä haastatellut kertoivat tyytyväisyydestä työhönsä?

Heta Rintala: Nykyisiin työpaikkoihin oltiin tosi tyytyväisiä ja koettiin kyllä, että oli löydetty juuri sellainen paikka, jossa nämä työnhakuvaiheessa tärkeänä pidetyt asiat toteutuivat. Eli juuri se hyvä työilmapiiri ja mielekäs työ.

JM: Se on mukava kuulla. Sitten minua kiinnostaa myös, että kokivatko nämä valmistuneet, joita haastatellut, niin työnsä vastaavan suorittamiaan opintoja ja tutkintoa?

Heta Rintala: Joo, todella hyvin. Ja erityisesti vielä voisi mainita nämä oppisopimuksessa opiskelleet, jotka kokivat, että se kaikki opinnoissa tehty tuki juuri sitä omaa työtä.

JM: Sitten meillä oli siellä valmistuneitten haastatteluissa vielä tämä kolmosteema, eli siinä yritettiin selvittää valmistuneen ajatuksia omasta ja työssä tarvittavasta osaamisesta. Ja tämä onkin mielestäni mielenkiintoinen teema, koska tosiaan kyselyn tuloksista sai sen ilahduttavan käsityksen, että ammatillinen koulutus kehittää melkoisen hyvin juuri niitä osaamisia, joita työssä tarvitsee. Vahvistivatko haastatellut tämän tuloksen ja mitä ajatuksia haastatelluilla, valmistuneilla oli työssä tarvittavasta osaamisesta ja sen kehittymisestä ammatillisten opintojen aikana?

Heta Rintala: Haastatellut kyllä edelleen vahvasti tätä kuvaa, että koulutuksen koettiin antavan hyvät valmiudet töihin, vaikka oppiminen sitten jatkuikin siinä työssä. Kokonaisuutena käytännön osaaminen ja esimerkiksi paras työskentelyjärjestys tai työssä vaadittavien laitteiden tai järjestelmien käyttö kehittyi vielä siinä työssä. Toisaalta nyt kun valmistuneena pohdittiin opintoja, niin nähtiin, että esimerkiksi kielitaidon syventäminen olisi voinut olla tärkeää tai osaamisen hankkiminen myös muusta opetustarjonnasta. Että esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalle olisi kaivattu enemmän ehkä turvallisuusosaamista.

JM: Joo, eli tällaista alojen välistä yhteistyötä sitten vaan lisää.

Heta Rintala: Kyllä juuri näin.

JM: Sitten olet tehnyt haastatteluja myös työnantajille. Eli valmistuneitten haastattelujen lisäksi on haastateltu myös työnantajia. Kerro vaikka aluksi, että mistä tässä osiossa on kyse ja mitä tietoa tällä pyritään tuottamaan?

Heta Rintala: Koska juuri se työpaikalla järjestettävä koulutus on niin merkittävässä osassa ammatillisessa koulutuksessa, niin toki haluttiin kuulla myös työnantajien kokemuksia koulutuksesta ja saamaan sitten tätä kautta ajatuksia myös ammatillisen koulutuksen kehittämistarpeista.

JM: No näissä työnantajahaastatteluissa oli kaksi teemaa eli työelämäyhteistyö ja osaava työvoima. Mitä ajatuksia työnantajilla oli työelämäyhteistyöhön liittyen, eli olivatko työnantajat tyytyväisiä siihen, miten oppilaitokset tekevät yhteistyötä työelämän kanssa ja mitä kehittämisaatuksia heillä mahdollisesti on?

Heta Rintala: Tässä tosiaan todettiin ehkä kun pohdittiin tätä työelämäyhteistyötä, että kun peilattiin taaksepäin, niin todettiin, että se yhteistyö on tiivistynyt. Mutta sitten taas tällä hetkellä oikeastaan toivottiin, että se yhteistyö voisi olla vieläkin tiiviimpää. Todettiin oikeastaan, että se yhteistyö toteutuu eri tavoin, eli moni työnantajista oli vaikka vierailut siellä oppilaitoksessa ja toki ihan keskeisessä asemassa on se työpaikalla järjestettävä koulutus.

JM: Meidän mahdollisia nyt opiskelevia kuulijoita varmaan kiinnostaa, että mitä työnantajat odottavat valmistuneilta, eli millaista osaamista tehtävissä kaivataan?

Heta Rintala: Tosi ilahduttavaa on, että varsinkin nuorempien valmistuneiden osalta ei vielä ehkä odotettukaan ihan kaikkien tehtävien täyttä hallintaa. Korostettiin kyllä, että alan perusosaamisen täytyy olla hyvä, mutta vielä enemmän painotettiin ihan sitä sellaista positiivista asennetta työhön

ja oppimiseen. Mutta työnantajat korostivat kyllä myös esimerkiksi juuri näitä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja lähes kaikilla aloilla.

JM: No jatkokysymykseksi edelliseen, niin kertoivatko työnantajat kaipaavansa erityisesti jotain osaamista? Eli kokivatko he, että valmistuneilta puuttuu jotain työssä ehdottomasti osattavaa?

Heta Rintala: Näiden haastatteluiden perusteella näkyi ehkä vähän kahdenlaista trendiä. Toisaalta saatettiin tarvita hyvin laajaa monialaista osaamista, kun taas sitten toisaalta kaivattiin hyvin erikoistunutta osaamista, että näissä molemmissa tapauksissa osaamista täytyy joko laajentaa tai syventää siellä työssä. Eli jos varsinkin sitten tilanteessa jos ei ollut siitä tehtävästä aikaisempaa kokemusta. Tällaisia ehkä niin kuin tärppejä opiskelijoille voisivat olla esimerkiksi sähkövikadiagnostiikka autoalalla, haavanhoito sosiaali- ja terveysalalla ja 3D-koneohjausjärjestelmät maanrakennusalalla.

JM: Okei, no nämähän olivat vähän niin kuin opiskelijoille vinkkejä, että kun kehittäte näitä erityisesti opintojen aikana, niin erotutte muista työnhakijoista.

Heta Rintala: Kyllä.

JM: Mediassa nostetaan jatkuvasti esiin tulevaisuuden työelämätaitoja ja että osa nykyisistä työtehtävistä katoaa tekoälyn ja robotisaation myötä esimerkiksi ja tilalle tulee ehkä jotain muuta. Työnantajiltahan kysyttiin näissä haastatteluissa myös tulevaisuuden osaamistarpeista. Millaisia vastauksia tähän tuli?

Heta Rintala: No työnantajat oikeastaan toivat esiin sen, että tulevaisuudessa vaaditaan yhä laajempaa osaamista ja jatkuvaa oppimista. Esimerkiksi ajoneuvoalan nähtiin vaativan uutta osaamista sähköautojen myötä. Toisaalta taas asentajan mekaanikon työ saattaa sisältää vaikka asiakaspalvelua ja vaatii jopa laskutusosaamista. Toki sitten sosiaali- ja terveysalalla tuotiin esiin se, että osaamista on myös omasta hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen. Oikeastaan kaikilla aloilla nähtiin digitaitojen korostuvan edelleen tulevaisuudessa ja laitteet ja järjestelmät eivät kuitenkaan saa olla pääosassa vaan toivottiin, että niiden avulla pystyttäisiin aidosti edistämään ja kehittämään sitä työtä.

JM: Mitä sinä itse ajattelet, että jos sinulla olisi kristallipallo ja katsoisit siihen, niin mitä sanoisit tulevaisuudessa tarvittavista taidoista ja osaamisesta?

Heta Rintala: Koska tulevaisuuttakin varmasti leimaa kaikenlainen muutos, ehkä myös epävarmuus, niin voisin näihin edellisiin vielä lisätä, että keskeisessä osassa ovat juuri ne oppimaan oppimisen taidot, kyky tarkastella ja ohjata sitä omaa oppimista tarpeen mukaan.

JM: Näihin tulevaisuusvisioihin on hyvä lopettaa tämä haastattelu. Kiitos haastattelusta Heta.

Heta Rintala: Kiitos Jonna.

JM: Tämä podcast-jakso on tuotettu osana Keski-Suomen ELY-keskuksen rahoittamaa ESR-hanketta Satauraa ammatillisesta! Hanke kehittää koulutuksesta työelämään ja työelämästä koulutukseen siirtymistä tukevia jatkuvan oppimisen menetelmiä ja palveluita. Hanke monipuolistaa koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta sekä yhteistyötä. Hanketta koordinoi Winnova, osatoteuttajia ovat Kankaanpään opisto ja Sataedu.

[tunnusmusiikki]

[äänite päättyy]